

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL SKUNDO PRIEŠ KAUNO MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2015-02-23 Nr. 4D-2014/2-609

Vilnius

I. SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo X (arba toliau vadinama – pareiškėjas), nurodžiusio, kad skundą rašo Kauno miesto ... namo butų savininkų vardu, tačiau nepateikęs patvirtinančių dokumentų, skundą dėl Kauno miesto savivaldybės (arba toliau citatose ir tekste vadinama – Savivaldybė) administracijos pareigūnų veiksmų, išdavus licenciją verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais (arba toliau citatose ir tekste vadinama – Licencija arba licencija) jo gyvenamajame name, esančiame ..., Kaune. 2014-06-09 buvo gautas skundo papildymo raštas.

2. Pareiškėjas skunde nurodo:

„Visi mūsų namo gyventojai kreipėsi į Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentą [*pastaba*: arba toliau citatose ir tekste vadinama – NTAKD arba Departamentas], nurodydami, kad mūsų namas, statytas 1882 metais, vienintelis namas Kauno senamiestyje turi šešias maitinimo įstaigas, kuriose prekiaujama alkoholiniais gėrimais. Ir mes niekada nebūtume davę sutikimo UAB „D“ [*pastaba*: arba toliau citatose ir tekste vadinama – UAB „D“ arba Įmonė] įkurti kavinę ir verstis alkoholiniais gėrimais. Butų gyventojai UAB „D“ davė sutikimą [*pastaba*: arba toliau citatose ir tekste vadinama – Sutikimas arba sutikimas] tik įrengti parduotuvę, kurios darbo laikas iki 22 val. [...] Savivaldybė nekreipė jokio dėmesio į NTAKD nustatytus pažeidimus ir toliau UAB „D“ vykdo savo veiklą, gyventojams nedavus leidimo, mūsų gyvenamajame name iki 24 val.“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

3. Pareiškėjas Seimo kontrolieriaus prašo:

„[...] imtis priemonių ir apginti mūsų teises, kad vieną kartą žmoniškumas pirmautų ir būtų gerbiami žmonės, nesityčiojama iš jų.“

II. TYRIMAS IR IŠVADOS

Skundo tyrimui reikšmingos aplinkybės

4. Seimo kontrolierius, atsižvelgęs į skunde nurodytas aplinkybes, raštu kreipėsi į Savivaldybės administracijos ir NTAKD direktorius, prašydamas pateikti oficialiai patvirtintomis dokumentų kopijomis pagrįstą informaciją.

Tyrimo metu atlikta prie skundo pridėtų dokumentų, taip pat NTAKD ir Savivaldybės administracijos Seimo kontrolieriui pateiktos informacijos ir dokumentų analizė.

Pažymėtina, kad licencijų išdavimą reglamentuoja Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymas (arba toliau citatose ir tekste vadinama – Įstatymas), Lietuvos Respublikos

Vyriausybės 2004-05-20 nutarimu Nr. 618 patvirtintos Didmeninės ir mažmeninės prekybos alkoholio produktais licencijavimo taisyklės (arba toliau citatose ir tekste vadinama – Taisyklės) ir Savivaldybės tarybos 2004-12-02 sprendimu Nr. T-643 (Savivaldybės tarybos 2011-10-20 sprendimo Nr. T-580 nauja redakcija, su vėlesniais pakeitimais) patvirtintas Licencijų verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais išdavimo, papildymo, patikslinimo, išėjimo apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo tvarkos aprašas (arba toliau citatose ir tekste vadinama – Aprašas).

5. IŠ NTAKD Seimo kontrolieriui pateiktų paaiškinimų ir dokumentų nustatyta toliau šiame punkte nurodyta informacija.

5.1. „[...] dėl Licencijos UAB „D“ priklausančioje kavinėje (užkandinėje), ..., Kaunas, išdavimo, 2013 m. rugpjūčio 13 d. Departamente buvo gautas namo, ..., Kaunas, gyventojų skundas [...].“

5.2. Gyventojų 2013-08-13 skunde nurodyta:

„[...] norime patvirtinti, kad UAB „D“ atstovas rinko ... namo butų / patalpų savininkų sutikimus dėl mažmeninės prekybos alkoholiniais gėrimais parduotuvei, kurioje, kaip mums buvo teigta, planuota prekiauti gurmanišku vynu bei vytintais kumpiais.

... namo gyventojai [...] patikėjo UAB „D“ atstovo teiginiais ir parašė sutikimus dėl Licencijos išdavimo parduotuvei, ..., patalpose, [...]. Nemaža dalis pasirašiusių savo ranka papildomai įrašė į pateiktą pasirašyti dokumentą „parduotuvei“, tuo pačiu dokumento viršuje buvo įrašytas darbo laikas iki 22 val. [...].

Visgi licencija yra išduota UAB „D“, pasikeitė įmonės savininkai, yra atidaryta nauja kavinė, bet šiose patalpose gurmaniško vyno parduotuvės niekada nebuvo.

Manome, kad UAB „D“ atstovas sąmoningai, pateikdamas klaidinančią informaciją, apgaulės (sukčiavimo) būdu gavo [...] sutikimus dėl mažmeninės prekybos alkoholiniais gėrimais išdavimo, juo labiau kad 2012 m. lapkričio pabaigoje UAB „D“ pardavė ir, tikėtina, kad jau rinkdamas parašus žinojo apie tolesnius savo veiksmus.

Mes [...] norime patvirtinti, kad UAB „D“ sutikimo dėl Licencijos išdavimo kavinės veiklai iki 24 val. niekada nesame davę.

Nepaisant to, kad daugiabučio namo butų savininkų sutikimai buvo išgauti apgaulės būdu, UAB „D“ Savivaldybės Licencijų ir paslaugų skyriui pateiktas dokumentas yra suklashtotas – pateiktame dokumente yra akivaizdžiai taisytas darbo laikas (iš 22 val. į 24 val.). [...].“

5.3. „Minėtame skunde [pastaba: gyventojų 2013-08-13 skundas] nurodytoms aplinkybėms ištirti, Departamentas 2013 m. rugpjūčio 14 d. raštu Nr. S-(4.3-3)-2640 [...] kreipėsi į Savivaldybę dėl dokumentų, surinktų Licencijai UAB „D“ [...] išduoti, kopijų pateikimo. Išnagrinėjus [...] medžiagą, **Departamentas 2013 m. rugpjūčio 29 d. rašte Nr. S-(4.3-3)-2767 [...] nurodė Savivaldybei aptiktus pažeidimus, netikslumus ir aplaidumus, padarytus išduodant licenciją [...].**“

5.4. „Savivaldybė, atsakydama į Departamento 2013 m. rugpjūčio 29 d. rašte [...] nurodytas pastabas, 2013 m. rugsėjo 17 d. raštu Nr. (33.194)R-4223 [...] pateikė papildomus dokumentus dėl [...] patalpų savininkų sutikimo prekiauti alkoholiniais gėrimais nurodytu adresu. Taip pat **Savivaldybė [...] teigė, kad Licencija [...] išduota teisėtai.**“

5.5. „Departamentas dėl Savivaldybės veiksmų įvertinimo 2013 m. spalio 2 d. raštu Nr. S-(4.3-3)-3116 [...] kreipėsi į Vyriausybės atstovo Kauno apskrityje tarnybą. [...].“

5.6. Vyriausybės atstovo Kauno apskrityje 2013-10-30 atsakyme Nr. 10-158 į NTAKD į prašymą įvertinti savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmus, atliktus išduodant Licenciją, nurodyta:

„[...] Vyriausybės atstovas neturi pagrindo ir procesinių galimybių ginčyti Licencijų išdavimą [...]. Priežastys, dėl kurių negalime priimti sprendimo taikyti Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo [...] ir Lietuvos Respublikos administracinių bylų

teisenos įstatymo [...] nustatytų priemonių, yra susijusios su Vyriausybės atstovo įgaliojimų ribomis.

Pagal Įstatymo [...] 31 straipsnį valstybės alkoholio kontrolę pagal kompetenciją atlieka ministerijos, NTAKD, Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, kitos valstybės institucijos, savivaldybių vykdomosios institucijos, policija, sveikatos priežiūros įstaigos. Jų kompetenciją alkoholio kontrolės srityje nustato šis ir kiti įstatymai bei teisės aktai.

Vyriausybės atstovai pagal Lietuvos Respublikos Konstitucijos 123 straipsnį vykdo savivaldybių administracinę priežiūrą, o jų įgaliojimų įgyvendinimo tvarka nustatyta Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatyme. Pažymėtina, kad nei Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo, nei Įstatymo nuostatos nenustato jokių specialių įgaliojimų Vyriausybės atstovams alkoholio kontrolės srityje. Be to, Vyriausybės atstovai pagal Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 4 straipsnio 8 dalį nenagrinėja fizinių ir juridinių asmenų skundų dėl savivaldybės administravimo subjektų neveikimo ar priimtų individualių teisės aktų, kurių apskundimo tvarką nustato Administracinių bylų teisenos įstatymas ar konkrečią sritį reglamentuojantys įstatymai.

Jūsų kreipimesi aprašyta situacija ir pateikta tyrimo medžiaga aiškiai rodo, kad keliamas klausimas dėl Licencijų yra klausimas dėl individualių administracinių aktų – Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymų – teisėtumo. Vyriausybės atstovo Kauno apskrityje tarnybos nuomone, šių įsakymų teisėtumo patikrinimas dėl galimo Įstatymo 16 straipsnio 4 dalies pažeidimo yra įmanomas suinteresuotiems asmenims ginčijant šiuos aktus Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka. Tuo labiau, atsižvelgiant į aplinkybę, kad nėra aiški ir vienareikšmė situacija dėl daugiabučio namo bendrasavininkų valios, duodant sutikimą skundžiamoms įmonėms verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais. Ginčas dėl jų valios išreiškimo ar pakeitimo ir yra vienas iš individualaus administracinio akto nuginkijimo pagrindų patiems suinteresuotiems asmenims kreipiantis į teismą. [...].“

5.7. „[...] Departamentas, atsižvelgdamas į Įstatymo 16 str. 5 d. nuostatas, suteikiančias Departamentui teisę vykdyti tik licencijų verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais išdavimo savivaldybėse veiksmų koordinavimą ir jų stebėseną, ir į Vyriausybės atstovo Kauno apskrityje 2013 m. spalio 30 d. rašte Nr. 10-158 pateiktą informaciją, nebesikreipė į kitas valstybines institucijas.“

6. Iš Savivaldybės administracijos Seimo kontrolieriui pateiktų paaiškinimų ir dokumentų nustatyta toliau šiame punkte nurodyta informacija.

6.1. Savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos 2014-05-22 pažymoje Nr. AP-8 „Dėl prekybos alkoholiu licencijos išdavimo įmonei UAB „D“ kavinėje ..., Kaune“ nurodyta:

„Į Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybą 2014-04-23 raštu [...] kreipėsi [...] X dėl, jo nuomone, nepagrįsto licencijos išdavimo UAB „D“ prekiauti alkoholiu kavinėje, ..., Kaune. [...].“

Pažymėtina, kad analogišką X skundą dėl licencijos išdavimo pagrįstumo [...] išnagrinėjo Departamentas, kuris pateikė šiuo klausimu išvadą raštu 2013-08-29 Nr. S-(4.3-3)-2767 Savivaldybės administracijai [*pastaba*: šios pažymos 5.3 papunktis], o raštu 2013-10-22 Nr. S-(4.3-3)-3355 – X, kad licencija [...] buvo išduota nepagrįstai. Šiame rašte buvo nurodytos tokios pastabos:

1. Sutikime pasirašė 25 asmenys, iš kurių 6 asmenų teisė pasirašyti Sutikimą nepatvirtinta dokumentais, o dar 2 parašė prierašą, kad sutinka tik dėl parduotuvės. Tokiu būdu nebuvo savininkų daugumos sutikimų;

2. Sutikimo blanke aiškiai matyti įrašo „iki 24 val.“ taisymas;

3. Įmonės 2012-10-09 pateiktoje paraiškoje nurodytas priedas – maisto tvarkymo subjekto patvirtinimo pažymėjimas Nr. 1206 – įmonei išduotas 2012-11-06, t. y. praėjus mėnesiui po paraiškos pateikimo;

4. Įmonės 2012-10-09 pateiktoje paraiškoje nurodytas priedas – 2012-10-15 pateiktas Nekilnojamojo turto registrų centro išrašas, t. y. išimtas po savaitės pateikus paraišką;

5. Paraiškoje aiškiai matyti blanko rekvizitų taisymai. [...].

Licencijos Nr. 2102/1 Įmonei UAB „D“ išdavimo aplinkybės

2012-10-09 UAB „D“ administracijos vadovė Y pateikė paraišką [...] Savivaldybės administracijos direktoriui išduoti neterminuotą alkoholio licenciją užkandinei, ..., Kaune, nurodant, kad prekybos laikas nuo 10 val. iki 24 val. Paraiškoje pažymėta, kad prie jos pridedama: gyventojų sutikimas, maisto tvarkymo pažymėjimo kopija, patalpų planas ir Nekilnojamojo turto registrų centro išrašas. Tačiau Licencijų ir paslaugų skyriaus pateiktoje byloje prie paraiškos yra tik vienas iki paraiškos padavimo datos parengtas priedas – 2012-10-01 pasirašytas gyventojų Sutikimas. Byloje yra 2013-09-13 UAB „D“ direktoriaus A patvirtinimas, kad paraiškoje jos teikimo metu buvo taisyta prekybos vietos pavadinimas: vietoje „kavinė“ ir „alkoholinių gėrimų skyrius“ į „užkandinė“, o įmonės veiklos rūšis „prekyba“ taisyta į „viešasis maitinimas“.

Savivaldybės administracija 2012-10-09 raštu Nr. R24-401 pateikė UAB „D“ steigėjui Z pranešimą apie priimtą prašymą, kuriame pažymėta, kad gautas UAB „D“ prašymas registruotas 2012-10-09 Nr. 29-26-409, tačiau pranešime nepažymėtas nei priedų skaičius, nei bendras gautų lapų skaičius.

Licencijų ir paslaugų skyriaus pateiktoje byloje taip pat yra:

1. VSDFV [Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba] SODRA Kauno skyriaus 2012-10-10 pažyma Nr. P12-01 apie tai, kad įmonė neskolinga šiai institucijai.

2. Kauno apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos 2012-10-11 pažyma Nr. P-2012-02 apie įmonės atsiskaitymą su valstybės / savivaldybės biudžetais.

3. Licencijų ir paslaugų skyriaus darbuotojos S. Šėlienės 2012-10-15 atspausdintas Nekilnojamojo turto kadastro ir registro išrašas apie ..., Kaune, patalpų savininkus. Šiuo adresu yra registruota 30 patalpų, iš kurių 5 turi po kelis bendrasavininkus, t. y. iš viso yra 37 savininkai. Iš 30-ties patalpų 9 yra negyvenamosios, 21 – gyvenamosios paskirties.

4. [...] 2012-10-17 atspausdintas išrašas iš VĮ Registrų centro svetainės apie Įmonės įregistravimą registre.

5. Licencijų ir paslaugų skyriaus darbuotojos S. Šėlienės 2012-10-23 atspausdintas Nekilnojamojo turto registro išrašas apie parduotuvės su kavine 120,65 m² patalpas, ..., Kaune, pirmame aukšte, kurias UAB „D“ nuomoja iš savininkės B.

6. 2012-11-08 išrašas iš Maisto tvarkymo subjektų registro apie tai, kad Kauno valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba 2012-11-06 išdavė įmonei pažymėjimą. Tokiu būdu galima teigti, kad prie UAB „D“ 2012-10-09 registruoto prašymo tikrai nebuvo teikiamos maisto tvarkymo pažymėjimo kopijos [...], o patalpų plano ir šiuo metu byloje nėra.

7. ..., Kaune, gyventojų 2012-10-01 Sutikimas su 26 asmenų parašais. Sutikime akivaizdžiai matyti taisymo požymių įrašant darbo laiką „iki 24 val.“ Sutikimo atspausdintame tekste „**sutinkame, kad UAB „D“ prekiautų alkoholiniais gėrimais parduotuvėje, kavinėje, restorane, bare (nereikalinga išbraukti)**“ žodis „**parduotuvėje**“ **pabrauktas, o žodžiai „restorane, bare“ – išbraukti.** Todėl neaišku, už ką konkrečiai pasirašė asmenys – už parduotuvę ar už kavinę. **Norminiai aktai nenumato galimybės pateikti sutikimą keliems atvejams vienu parašu.** Byloje yra 2013-09-13 UAB „D“ direktoriaus A paaiškinimas, kad renkant gyventojų parašus buvo palikti du pavadinimai – „kavinė“ ir „parduotuvė“, nes tuo metu dar nežinojo, kokia veikla užsiims.

Susipažinus su 2012-10-15 Nekilnojamojo turto kadastro ir registro išrašu apie ..., Kaune, patalpų savininkus, nustatyta, kad iš 37 savininkų, turinčių 30 patalpų, pasirašė 26 asmenys, iš kurių:

- 16 savininkų iš 11 patalpų. Kiti 10 pasirašiusių gyventojų – ne patalpų savininkai, nepateikę teisės aktų nustatyta tvarka gauto įgaliojimo atstovauti savininką;

- 2 patalpų savininkės parašė prierašus „tik parduotuvėje“, todėl licencijai kavinei jų parašai negali būti tinkami.

Po to, kai Departamentas Savivaldybės administracijai 2013-08-29 pateikė išvadą šiuo klausimu [...] apie nepagrįstai išduotą licenciją, Licencijų ir paslaugų skyriaus turimoje UAB „D“ dokumentų byloje atsirado dar 3 savininkų įgaliojimai:

- 2013-09-13 C įgaliojo E;

- 2013-09-03 AB „N“ direktorius F patvirtino G įgaliojimą pasirašyti už įmonę;
 - 2013-09-03 VšĮ Kauno arkivyskupijos ekonomo tarnybos ekonomas kunigas ... pateikė 2012-08-31 įgaliojimą Nr. 12 H pasirašyti už Arkivyskupijos kurijos turimas patalpas.

Tokiu būdu šiuo metu byloje yra dokumentai, patvirtinantys, kad sutikimus teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais iš esančių 30-ties patalpų pasirašė tik 14 patalpų savininkai (jų įgalioti asmenys). Tai reiškia, kad Sutikime nėra patalpų savininkų daugumos. Vadovaujantis galiojančiais teisės aktais, dauguma turi būti skaičiuojama nuo registruotų atskirų turtinių vienetų – patalpų / butų skaičiaus, bet ne nuo savininkų skaičiaus, nes dvejose patalpose yra po 3 bendrasavininkus, o trijose – po 2 bendrasavininkus. Trys vienos patalpos / buto bendrasavininkai pareiškia nuomonę už vieną turtinį vienetą – patalpą, ir visi kartu turi 1 balsą priimant sprendimą.

Išvados

1. Išduodant 2012-11-08 licenciją Nr. 2102/1 UAB „D“ iš 30-ties patalpų 37 savininkų pasirašė 26, iš kurių teisiškai pagrįstais galima laikyti 16 savininkų iš 11 patalpų parašus. Kiti 10 pasirašiusių gyventojų – ne patalpų savininkai, nepateikę teisės aktų nustatyta tvarka gauto įgaliojimo atstovauti savininką.

2. Sutikime galimai taisyta frazė „darbo laikas „nuo 10 iki 24 val.“, bet nėra atžymų, kada ir kas taisė. Įstatymo 16 straipsnio 4 punktą ir Taisyklių 19.2 punktą reglamentuoja, kad duodami sutikimą prekiauti alkoholiniais gėrimais jį pasirašęs asmenys gali nurodyti prekybos alkoholiniais gėrimais laiką, todėl darytina išvada, kad darbo laiko nurodymas – viena iš labai svarbių sąlygų, suteikiančių teisę licencijos išdavimui.

3. Licencijų ir paslaugų skyriaus atsakingi darbuotojai nepareikalavo iš pareiškėjo UAB „D“ pateikti tvarkingą, netaisytą paraišką ir patalpų savininkų sutikimą, o licenciją išdavė vadovaudamiesi galimai taisyta paraiška ir Sutikimu [...].

4. Licencijų ir paslaugų skyriaus teiginys, kad „*nei Įstatyme, nei Taisyklėse Licencijas išduodanti institucija neįpareigota nustatyti, ar pagal Taisyklių 19.2 punkto reikalavimą Licencijos prašytojas pateikė reikiamą gyvenamojo namo patalpų savininkų ir neprivatizuotų butų nuomininkų daugumos sutikimą*“, negali paneigti Departamento 2013-08-29 raštu Nr. S-(4.3-3)-2767 pateiktos išvados apie nepagrįstai išduotą licenciją Nr. 2102/1 įmonei UAB „D“, nes:

- Licencijų ir paslaugų skyriaus darbuotojai papildė UAB „D“ dokumentų bylą dar 3 savininkų įgaliojimais tik po to, kai Departamentas Savivaldybės administracijai pateikė šiuo klausimu išvadą;

- šiuo metu byloje yra dokumentai, patvirtinantys, kad teisėtai pasirašė sutikimus 19 asmenų už 14 patalpų iš 30-ties (įskaitant ir pačios UAB „D“ nuomojamas patalpas iš privataus asmens). Pastate, ..., Kaune, iš visų 30-ties patalpų yra 21 gyvenamosios paskirties patalpa, iš kurių tik 8-nių patalpų savininkai pasirašė sutikimą. Tai reiškia, kad ir šiuo metu nėra patalpų daugumos savininkų parašų.

5. Licencijų ir paslaugų skyrius, skaičiuodamas pastato patalpų savininkų daugumą, nesilaikė Civilinio kodekso 4.85 straipsnio nuostatos, kad kiekvieno buto ir kitų patalpų savininkas turi vieną balsą. Jeigu butas ar kita patalpa nuosavybės teise priklauso keliems savininkams, jiems jų susitarimu atstovauja vienas asmuo, kuris turi vieną balsą. Jeigu jokio susitarimo nėra, sprendimą už butą ar patalpą priima visi buto / patalpos bendrasavininkai.

Licencijų ir paslaugų skyrius, išduodamas licenciją Nr. 2102/1 įmonei UAB „D“, nesant patalpų savininkų daugumos sutikimo, pažeidė Civilinio kodekso 4.85 straipsnio, Įstatymo 16 straipsnio 4 dalies ir Taisyklių 19.2 punkto reikalavimus. [...].“

6.2. Savivaldybės administracijos direktoriaus 2014-05-27 įsakymu Nr. A1-601 sudarytos komisijos Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2014-05-22 pažymoje Nr. AP-8 „Dėl prekybos alkoholiu licencijos išdavimo įmonei UAB „D“ kavinėje, ..., Kaune“ nurodytoms aplinkybėms ir galimiems darbuotojų pažeidimams išnagrinėti išvadoje nurodyta toliau išdėstyta informacija:

- „Komisija [...] konstatuoja, kad:

1. UAB „D“ 2012 m. spalio 9 d. pateikė Savivaldybės administracijai (Asmenų aptarnavimo skyriaus Interesantų aptarnavimo poskyriui) paraišką ir kitus dokumentus Licencijai [...] gauti, kurioje buvo nurodyti du prekybos vietos pavadinimai ir dvi veiklos rūšys, prie paraiškos nebuvo pridėti paraiškoje nurodyti dokumentai. Licencijų ir paslaugų skyrius, gavęs Įmonės paraišką, iškviėtė Įmonės vadovą, kuris paraišką pataisė, tačiau taisymų nepatvirtino parašu. Įmonės vadovas 2013-09-13 pateikė Savivaldybės administracijai patvirtinimą [...], kad pataisymai buvo padaryti paraiškos pridavimo metu. Licencijų ir paslaugų skyrius, vadovaudamasis LR viešojo administravimo įstatymo 26 str. 2 d., Savivaldybės administracijos direktoriaus 2007-09-27 įsakymu Nr. A-3252, vykdydamas LR paslaugų įstatymo nuostatas ir siekdamas mažinti administracinę naštą verslui, turi prieigas prie eilės elektroninių registrų (VĮ Registrų centro, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos, Informatikos ir ryšių departamento, VMI [Valstybinė mokesčių inspekcija]), naudojasi viešaisiais registrais (SODROS), todėl daugelį Licencijai išduoti reikšmingų faktų (dokumentų) tikrina (ir atspausdina) iš elektroninių registrų pareiškėjams jų nepateikus. Nagrinėjamu atveju, Maisto tvarkymo subjekto pažymėjimas, Nekilnojamojo turto registro išrašas (teisinė registracija) ir kiti Aprašo 8 p. nurodyti dokumentai Skyriaus specialistų buvo patikrinti ir surinkti (atspausdinti) iki Licencijos išdavimo UAB „D“ dienos, t. y. iki 2012-11-08.

2. Teisės aktais nėra draudžiama pareiškėjui gauti gyventojų sutikimus, išreikštus viename sutikime ir parduotuvei, ir kavinei, o gyventojai turi teisę duoti sutikimą abiem prekybos vietoms, vienai (šiuo atveju, kai kurie gyventojai aiškiai įrašė „tik parduotuvei“, ir todėl jų sutikimas nebuvo skaičiuojamas), ar neduoti visai. Nesant aiškiai išreikštos įstatymų leidėjo valios, kaip turi būti įforminamas sutikimas, traktavimas, kad turi būti būtinai nurodyta viena galima prekybos vieta, galėtų būti laikomas per dideliu biurokratizmu, nes priklausomai nuo surinktų gyventojų parašų skaičiaus ūkio subjektas turi planuoti ir savo veiklą. Gyventojai, kurie prie parašo nepadarė priedašo „tik parduotuvėje“, laikytina, kad davė sutikimus prekiauti abiejose prekybos vietose.

Tas pats konstatuotina ir dėl prie paraiškoje nurodytų ir nepateiktų dokumentų – pareiškėjui jų nepridėjus, Savivaldybės administracijos darbuotojų, turinčių prieigą prie jų ir galimybę su jais susipažinti, reikalavimas juos pateikti (ar nepriimti dėl to paraiškos) taip pat galėtų būti traktuojamas kaip biurokratizmas.

3. LR civilinio kodekso 4.85 straipsnyje nustatyta tvarka taikoma įgyvendinant butų ir kitų patalpų savininkų bendrosios dalinės nuosavybės teises, t. y. priimant sprendimus dėl bendrojo naudojimo objektų valdymo ir naudojimo, taip pat dėl naujų bendrojo naudojimo objektų sukūrimo ir disponavimo jais klausimų. Viešojo maitinimo bei mažmeninės prekybos vietos, kurioms prašoma išduoti licenciją mažmeninei prekybai alkoholiniais gėrimais, nepriklauso bendrojo naudojimo objektams ir steigiamos ne bendrojo naudojimo patalpose.

4. Savivaldybės administracijos Licencijų ir paslaugų skyrius, išduodamas UAB „D“ Licenciją [...], vadovavosi Įstatymo 16 straipsnio 4 dalies nuostata [...] ir Taisyklių 23.2 punktu.

5. Išduodant Licenciją turi būti vadovaujama Įstatymo 16 straipsnio 4 dalies nuostata. Tačiau pažymėtina, kad nėra aiškaus išaiškinimo ir vieningos praktikos, kaip ši nuostata turi būti taikoma praktiškai, t. y. kaip turi būti skaičiuojami parašai vertinant pateiktą gyvenamojo namo patalpų savininkų ir neprivatizuotų butų nuomininkų daugumos sutikimą (ar esant keliems ir daugiau patalpos bendrasavininkams jų balsas turi būti skaičiuojamas kaip vienas, ar daugiau savininkų turinti patalpa turi ir daugiau balsų, pvz., palėpės patalpos, kur neretai yra savininkai, nebeturintys jokių kitų patalpų pastate). Aiškaus išaiškinimo nepateikė ir LR ūkio ministerija [...].

6. Adresu ... skirtingoms įmonėms jau buvo išduotos 6 licencijos prekybai alkoholiniais gėrimais. Licencijų ir paslaugų skyrius apie galimai atliktus taisymus Sutikime buvo informuotas tik 2013-08-29 Departamento rašte Nr. S-(4.3-3)-2767. Tačiau raštiškų gyventojų (pasirašiusių Sutikime) pretenzijų dėl Sutikime galimai atliktų taisymų be jų valios Skyrius neturi iki šiol. [...]. Nesant raštiškų gyventojų (pasirašiusių Sutikime) pretenzijų dėl Sutikime galimai atliktų taisymų be jų valios, laikyti, kad buvo atlikti laiko taisymai po to, kai buvo surinkti parašai, nėra pagrindo.

7. LR civilinio kodekso 2.133 straipsnio 6 dalyje įtvirtinta, kad „Jeigu sandorį kito asmens vardu sudaro tokios teisės neturintis asmuo, tai sandoris sukelia teises pasekmes atstovaujajam tik tuo atveju, kai pastarasis tokį sandorį patvirtina. [...] Sandorio patvirtinimas turi atgalinio veikimo galią, t. y. laikoma, kad jis galioja nuo sudarymo.“ Nagrinėjamu atveju raštiški patvirtinimai dėl atstovavimo ir parašų teisėtumo buvo gauti po Licencijos išdavimo.“

- *Dėl Sutikime taisyto frazės „darbo laikas „nuo 10 iki 24 val.“ ir nesančių žymų, kas ir kada taisė.* „Tiek Įstatyme, tiek Taisyklėse nėra nustatytas reglamentas, kaip turėtų būti pateikiamas (ir vertinamas) Sutikimas. Teisės aktai numato galimybę (sutikimą pasirašantys asmenys gali jame nurodyti prekybos alkoholiniais gėrimais laiką), bet ne prievolę nurodyti prekybos alkoholiniais gėrimais laiką, o apie prekybos vietos pavadinimo (kavinė, parduotuvė, baras, užkandinė ir pan.) nurodymą iš viso nėra kalbama. Vadinasi, teisės aktuose Įstatymo leidėjas numatė tik daugumos gyvenamojo namo savininkų sutikimą dėl veiklos – prekybos alkoholiniais gėrimais. Reikia pažymėti, kad Taisyklių 9 p. buvo nustatyta, kas turi būti nurodoma Licencijoje: „9.5 p. prekybos alkoholiniais gėrimais vieta ir laikas (nenurodoma, kai licencija išduodama viešojo maitinimo įmonėms)“, t. y. viešojo maitinimo įmonėms Licencijoje prekybos alkoholiniais gėrimais laikas nenurodomas. Praktikoje prekybos alkoholiniais gėrimais laikas išduodant Licenciją nurodomas tik įmonėms, kurioms išduodamos Licencijos viešojo maitinimo vietoms, įrengtoms daugiabučiame gyvenamajame name (pagal Sutikime nurodytą laiką). Skyrius, įvertinęs susiklosčiusią praktiką, yra parengęs tokio Sutikimo rekomendacinę formą (ji talpinama Savivaldybės svetainėje www.kaunas.lt-verslininkams-licencijos (leidimai)-licencijos verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais) ir atsižvelgia į jame nurodytus Įmonės pateikiamus duomenis išduodant Licenciją. Tačiau pareiškėjui pateikus kitokią (nenurodant prekybos alkoholiniais gėrimais valandų, prekybos vietos pavadinimo) Sutikimo formą, Skyrius neturėtų teisės atsisakyti vertinti ir kitokią pareiškėjo pateiktą Sutikimo formą (su tuo sutiko ir Departamento specialistai). [...]“

- „Komisija [...] nenustatė, kad kuris nors Savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas savo veiksmais būtų netinkamai vykdamas jam pareigybės aprašymu priskirtas funkcijas ar kitaip pažeidęs kitų Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatas, todėl [...] daro išvadą, kad [...] negalima laikyti, kad kuris nors Savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas gali būti įtariamas padaręs tarnybinį nusižengimą išduodant Licenciją [...], todėl siūlo Savivaldybės administracijos direktoriui Dainiui Ratkeliui:

1. Nepradėti ir (ar) neinicijuoti įtariamo tarnybinio nusižengimo tyrimo procedūrų Savivaldybės administracijos tarnautojams.

2. Įpareigoti Licencijų ir paslaugų skyriaus vedėją Rasą Palevičienę:

2.1. Inicijuoti Įstatymo 16 straipsnio 4 dalies ir Taisyklių 23.2 punkto pataisas, kad teisės aktuose būtų aiškiai apibrėžta pastato patalpų savininkų daugumos skaičiavimo tvarka, t. y. kaip turi būti skaičiuojami parašai vertinant pateiktą gyvenamojo namo patalpų savininkų ir neprivatizuotų butų nuomininkų daugumos sutikimą išduodant licencijas verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais, kai patalpa turi kelis ir daugiau savininkų.

2.2. Tais atvejais, kai gyvenamojo namo patalpų savininkų ir neprivatizuotų butų nuomininkų daugumos sutikimą pasirašę asmenys nėra patalpų savininkai, prašyti pareiškėjo pateikti patalpų savininkų įgaliojimus.“

6.3. Savivaldybės administracija Seimo kontrolieriui, be kita ko, paaiškino:

- „2012-05-24 Savivaldybės administracija, siekdama gauti konsultaciją dėl iškilusio neaiškumo, skaičiuojant gyventojų sutikime (ne minimu atveju, o kitu atveju) balsus, [...], elektroninėmis priemonėmis apie tai užklausė Departamentą. Departamentas, pacitavęs Įstatymo ir Taisyklių nuostatas, išaiškino: „Gyvenamojo namo patalpų savininkų ir neprivatizuotų butų nuomininkų daugumos sutikimas suprantamas taip: įmonė, siekianti gauti licenciją verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais, turi rašytine forma atsiklausti visų gyvenamojo namo patalpų savininkų ir neprivatizuotų butų nuomininkų nuomonės, ir tik jų dauguma apsprendžia sutikimą ar nesutikimą dėl mažmeninės prekybos alkoholiniais gėrimais daugiabutyje“ [...]. Šia nuostata ir buvo vadovautasi skaičiuojant gyventojų balsus. 2012-11-08 rengiant Administracijos

direktoriaus įsakymą dėl Licencijos išdavimo UAB „D“ ..., buvo įskaityta 19 parašų (iš 37), kas ir sudarė pagal Departamento išaiškinimą balsų daugumą. Departamentas rašte nepasisakė, kad Savivaldybės administracija, skaičiuodama daugumą, vadovavosi netinkama balsų skaičiavimo metodika.“

- „Kontrolės tarnyba 2014-05-22 rašte [...], skaičiuodama gyventojų balsų daugumą, rėmėsi CK [Lietuvos Respublikos civilinio kodekso] 4.85 str. 1 d., ko pasekoje padarė išvadą, kad Licencija išduota nesant Sutikime daugumos. Pažymėtina, kad ši nuostata reglamentuoja sprendimų dėl bendrojo naudojimo objektų valdymo ir naudojimo priėmimo tvarką, o ne bendrą tokių balsų skaičiavimo tvarką.“

- „Atkreiptinas dėmesys, kad š. m. [2014 m.] gegužės 23 d. Departamentas Savivaldybės Didžiojoje salėje rengė konsultacinį seminarą-mokymus Kauno regiono savivaldybės licencijavimo klausimais. Jo metu buvo iškilęs klausimas, ar gali savivaldybės tvirtinti Sutikimų formas. Departamento specialistų nuomone, tai padaryti savivaldybės galėtų tik gavę tokius įgaliojimus, t. y. papildžius atitinkamomis nuostatomis Įstatymą ir Taisyklės. Iškilus ginčui – koks turėtų būti Sutikimo turinys, kas ir kaip turėtų vertinti pateiktą Sutikimą, Departamento specialistai seminario metu pripažino, kad, siekiant aiškumo, turėtų būti pakeistos Taisyklės.“

- „Savivaldybės administracijos nuomone, siekiant išvengti gyventojų skundų dėl verslo subjektų, įsikūrusių daugiabučiuose gyvenamuosiuose namuose, veiklos prekiaujant alkoholiniais gėrimais, tikslinga būtų numatyti LR teisės aktuose aiškiai reglamentuotą gyventojų daugumos Sutikime skaičiavimo tvarką. Taip būtų išvengta gyventojų, verslo subjektų ir savivaldos institucijų priešpriešos bei neaiškumų dėl Sutikimų vertinimo (Departamento, LR ūkio ministerijos ir Kontrolės tarnybos nuomonės šiuo klausimu yra skirtingos).“

6.4. Savivaldybės administracija, vykdydama Savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos siūlymus (šios pažymos 6.2 papunktis), 2014-06-04 raštu Nr. (33.194)R-3512 kreipėsi į Ūkio ministeriją, be kita ko, nurodydama: „nei Taisyklėse, nei Įstatyme nėra numatyta, kas turėtų būti konkrečiai numatyta (prekybos alkoholiniais gėrimais laikas, prekybos vietos (viešojo maitinimo ir prekybos) pavadinimas gyventojų sutikime; kaip turėtų būti skaičiuojama savininkų dauguma; kaip savivaldybės turėtų vertinti pateiktus gyventojų sutikimus, jeigu juose nėra nurodomas prekybos alkoholiniais gėrimais laikas ir / ar prekybos vietos pavadinimas; ar gali savivaldybė tvirtinti gyventojų sutikimo formą (jei taip, kaip reikėtų vertinti pateiktus sutikimus ne pagal nustatytą formą); ar galima savivaldybei numatyti savo tvarkoje notaro patvirtintą gyventojų sutikimų pateikimą ir t. t.“

6.5. Ūkio ministerija 2014-06-10 raštu Nr. (28.4-83)-3-3041 Savivaldybės administracijai, be kita ko, atsakė:

„[...] Įstatyme ir Taisyklėse nėra nustatyta konkreti gyventojų sutikimo forma, todėl manome, kad, vertinant įmonės pateiktą gyventojų sutikimą, turėtų būti atsižvelgiama į jo turinį, t. y. dėl ko duotas sutikimas, ar jame aiškiai nurodyta prekybos (mažmeninės prekybos ar viešojo maitinimo) vieta ir pan. Dėl daugumos skaičiavimo manome, kad Įstatyme ir Taisyklėse yra aiškiai nustatyta, kad, jeigu bendrija neįsteigta ar bendrija valdo daugiau kaip vieną daugiabutį gyvenamąjį namą, turi būti pateikiamas gyvenamojo namo *patalpų savininkų ir neprivatizuotų butų nuomininkų daugumos* sutikimas.

Dėl Jūsų klausimo, ar savivaldybė galėtų tvirtinti gyventojų sutikimo formą, reikalauti notaro patvirtintų gyventojų parašų, manome, kad minėti teisės aktai tokių įgaliojimų nesuteikia. Tačiau siekdama išvengti galimų nesusipratimų ir ginčų, užtikrinti licencijų išdavimo tvarkos aiškumą, skaidrumą, savivaldybė galėtų parengti pavyzdinę gyventojų sutikimo formą. Bet tai neturėtų sudaryti kliūčių, jei įmonė pateiktų gyventojų sutikimą (kuriam būtų visa reikalinga informacija) ne pagal nustatytą formą.

Atsižvelgdami į Jūsų pasiūlymą išsamiau reglamentuoti gyventojų sutikimo pateikimo formą, daugumos skaičiavimo tvarką, svarstysime galimybę atitinkamai keisti teisės aktus.“

7. Alkoholio kontrolės įstatymo:

7.1. nuo 2012-09-01 iki 2013-01-01 galiojusi teisės akto redakcija, aktuali nagrinėjant skunde aprašytus įvykius:

16 straipsnis „Didmeninės ir mažmeninės prekybos alkoholio produktais licencijos“

„3. Mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais leidžiama verstis tik turint licenciją verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais. Licencijas ir jų dublikatus išduoda, papildo, rekvizitus patikslina atitinkamos savivaldybės vykdomoji institucija. [...].“

4. Įmonėms, norinčioms verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais mažmeninės prekybos ir viešojo maitinimo vietose, įrengtose daugiabučiuose gyvenamuosiuose namuose, licencijos išduodamos, jeigu šios įmonės pateikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka daugiabučio gyvenamojo namo savininkų bendrijos susirinkimo (valdybos) arba, jeigu tokia bendrija neįsteigta ar bendrija valdo daugiau kaip vieną daugiabutį gyvenamąjį namą, gyvenamojo namo patalpų savininkų ir neprivatizuotų butų nuomininkų daugumos sutikimą (sutikimą pasirašantys asmenys gali jame nurodyti prekybos alkoholiniais gėrimais laiką).

5. [...]. Licencijų išdavimo savivaldybėse veiksmus koordinuoja ir jų stebėseną atlieka Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas. [...].“

31 straipsnis „Valstybės alkoholio kontrolės politikos vykdomųjų institucijų sistema“

„Valstybės alkoholio kontrolę pagal kompetenciją atlieka ministerijos, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, kitos valstybės institucijos, savivaldybių vykdomosios institucijos, policija, sveikatos priežiūros įstaigos. Jų kompetenciją alkoholio kontrolės srityje nustato šis ir kiti įstatymai bei teisės aktai“;

7.2. teisės akto redakcija, įsigaliosianti nuo 2015-05-01:

16 straipsnis. Didmeninės ir mažmeninės prekybos alkoholio produktais licencijos

„4. Įmonėms, Europos juridiniams asmenims ar jų filialams, norintiems verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais mažmeninės prekybos ir viešojo maitinimo vietose, įrengtose daugiabučiuose gyvenamuosiuose namuose, licencijos išduodamos, jeigu šios įmonės, Europos juridiniai asmenys ar jų filialai pateikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka daugiabučio gyvenamojo namo gyvenamosios paskirties patalpų savininkų ir neprivatizuotų butų nuomininkų daugumos sutikimą (sutikimą pasirašantys asmenys gali jame nurodyti prekybos alkoholiniais gėrimais laiką).“

8. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-05-20 nutarimu Nr. 618 patvirtintų **Didmeninės ir mažmeninės prekybos alkoholio produktais licencijavimo taisyklių:**

8.1. nuo 2011-04-03 iki 2014-03-06 galiojusi teisės akto redakcija, aktuali nagrinėjant skunde aprašytus įvykius:

7 punktas – „Departamentas ir savivaldybės vykdomoji institucija (toliau vadinama – licencijas išduodančios institucijos) nustato, ar įmonė, pateikusi paraišką gauti licenciją, neturi mokestinės nepriemokos Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui arba savivaldybių biudžetams ir fondams, į kuriuos mokamus mokesčius administruoja Valstybinė mokesčių inspekcija (išskyrus atvejus, kai mokesčių, delspinigių, baudų mokėjimas atidėtas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka arba dėl šių mokesčių, delspinigių, baudų vyksta mokestinis ginčas), nėra skolinga Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui, ar vykdo įsipareigojimus muitinei (kai įmonė nori įsigyti licenciją verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais neapmuitinamoje parduotuvėje ar licenciją verstis didmenine prekyba alkoholio produktais), ar negauta šių taisyklių 49 punkte nurodytų valstybinės priežiūros ir teisėsaugos institucijų pranešimų, nustatytų šių taisyklių 50 punkte, taip pat ar įmonei išduotas maisto tvarkymo subjekto patvirtinimo pažymėjimas (išskyrus atvejus, kai įmonė pateikia paraišką gauti šių taisyklių 4.2 ir 4.4 punktuose nurodytas licencijas).“

Licencijas išduodančios institucijos patikrina įmonės, pateikusios paraišką gauti licenciją, registravimo faktą patvirtinančius ir kitus jos registravimo duomenis Juridinių asmenų registro tvarkytojo interneto svetainėje. [...].“

19 punktas – „Įmonė, norinti įsigyti licenciją verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais, raštu ar elektroninėmis priemonėmis per atstumą, tiesiogiai arba per kontaktinį centrą savivaldybės vykdomajai institucijai pateikia:

19.1. motyvuotą paraišką, kurioje nurodomi šie duomenys: įmonės rekvizitai, telefono numeris, elektroninio pašto adresas (jeigu įmonė jį turi), įmonės steigėjų, vadovų vardai, pavardės ir asmens kodai, juridinio asmens pavadinimas, kodas ir buveinė (nurodomi tais atvejais, kai įmonės steigėjas yra juridinis asmuo), koku būdu (tiesiogiai licencijas išduodančioje institucijoje ar registruotu laišku) įmonė norėtų gauti licencijos originalą, komercinės ūkinės veiklos, kuria verstis prašoma licencijos, rūšis, prekybos alkoholiniais gėrimais laikas, vieta (jos adresas ir pavadinimas), alkoholinių gėrimų pardavimo būdas, įmonės veiklos rūšis (prekyba ar viešasis maitinimas), sandėlių, kuriuose bus laikomi ir iš kurių bus skirstomi alkoholiniai gėrimai, adresai. [...];

19.2. daugiabučio gyvenamojo namo savininkų bendrijos susirinkimo (valdybos) arba, jeigu ši bendrija neįsteigta ar bendrija valdo daugiau kaip vieną daugiabutį gyvenamąjį namą, gyvenamojo namo patalpų savininkų ir neprivatizuotų butų nuomininkų daugumos sutikimą (kuriame jį pasirašęs asmenys gali nurodyti prekybos alkoholiniais gėrimais laiką), jeigu alkoholiniais gėrimais bus prekiaujama gyvenamajame name. [...];

19.3. kitus papildomus dokumentus, nurodytus savivaldybės tarybos patvirtintame licencijų išdavimo tvarkos apraše.“

21 punktas – „[...]. Licencijas išduodanti institucija, patikrinusi įmonės paraišką išduoti licenciją ir nustačiusi, kad paraiška neviseiškai ar neteisingai užpildyta arba joje pateikti neteisingi duomenys, arba pateikti ne visi dokumentai, kurių reikia licencijai išduoti, arba jie neatitinka dokumentams keliamų reikalavimų, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo šios paraiškos ir dokumentų gavimo praneša raštu arba elektroninėmis priemonėmis apie tai įmonei, pateikusiai paraišką išduoti licenciją, ir nustato ne trumpesnę kaip 5 darbo dienų terminą patikslintai paraiškai išduoti licenciją ir (ar) trūkstamiems arba patikslintiems dokumentams pateikti. Įmonė, norinti gauti licenciją, turi ištaisyti trūkumus per licenciją išduodančios institucijos nustatytą terminą ir pateikti patikslintą paraišką išduoti licenciją ir (ar) trūkstamus arba patikslintus dokumentus“;

8.2. aktuali teisės akto redakcija, galiojanti nuo 2014-10-01 ir galiosianti iki 2016-01-01:

23 punktas – „Licencijos verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais prašytojas per atstumą, elektroninėmis priemonėmis, elektroninėmis priemonėmis per kontaktinį centrą ar tiesiogiai savivaldybės vykdomajai institucijai pateikia:

[...]; 23.2. daugiabučio gyvenamojo namo savininkų bendrijos susirinkimo (valdybos), o jeigu ši bendrija neįsteigta ar bendrija valdo daugiau kaip vieną daugiabutį gyvenamąjį namą, gyvenamojo namo patalpų savininkų ir neprivatizuotų butų nuomininkų daugumos sutikimą (kuriame turi būti nurodyta licencijos prašytojo numatoma vykdyti veiklos rūšis, o jį pasirašęs asmenys gali nurodyti prekybos alkoholiniais gėrimais laiką), jeigu alkoholiniais gėrimais bus prekiaujama gyvenamajame name; [...].“

9. Seimo kontrolierių įstatymo:

17 straipsnis „Atsisakymas nagrinėti skundą“

„1. Seimo kontrolierius ne vėliau kaip per 7 darbo dienas nuo skundo gavimo dienos priima sprendimą atsisakyti nagrinėti skundą, apie tai informuodamas pareiškėją, jeigu: [...]; 6) padaro išvadą, kad skundą nagrinėti tikslinga kitoje institucijoje ar įstaigoje. [...]. 4. Jeigu skundo tyrimo metu paaiškėja šio straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės, skundo tyrimas nutraukiamas. [...].“

Aktuali Seimo kontrolierių darbo praktika

10. Seimo kontrolieriai yra ne kartą atlikę panašaus pobūdžio tyrimus dėl licencijų verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais išdavimo. Toliau nurodyta šio skundo tyrimui aktuali tyrimų metu gauta informacija.

11. Seimo kontrolierius 2014-03-31 pažymoje Nr. 4D-2013/2-1547 Lietuvos Respublikos Vyriausybei pateikė rekomendaciją: „atsižvelgiant į [...] nustatytas aplinkybes, taip pat į kitus Seimo kontrolieriaus panašaus pobūdžio atliktus tyrimus ir įvertinus NTAKD nuostatuose įtvirtintas šio Departamento teises ir funkcijas, kyla pagrįstų abejonių dėl Departamento veiklos efektyvumo inicijuojant galimai neteisėtai išduotų mažmeninės prekybos alkoholiniais gėrimais licencijų panaikinimo procedūrą. Savivaldybėms nesutinkant su Departamento siūlymu panaikinti galimai neteisėtai išduotas licencijas, Departamentas neturi teisinių galimybių inicijuoti tokių licencijų panaikinimo procedūrą. Todėl siūlome apsvarstyti galimybę papildyti atitinkamus teisės aktus, suteikiant Departamentui teisę kreiptis į teismą dėl savivaldybių išduotų licencijų verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais panaikinimo.“

12. Seimo kontrolieriaus rekomendaciją, nurodytą šios pažymos 11 punkte, kartu išnagrinėti ir pateikti išvadas dėl teisės aktų keitimo bei papildymo Lietuvos Respublikos Vyriausybė pavedė Sveikatos apsaugos ministerijai ir Ūkio ministerijai.

12.1. Ūkio ministerijos 2014-05-09 rašte Nr. (28.2-83)-3-2450 nurodyta:

„[...] pagal šiuo metu galiojančią teisinį reguliavimą, Vyriausybės atstovas turi teisę tikrinti visų savivaldybės priimamų teisės aktų (tarp jų – ir teisės aktų, priimamų dėl prekybos alkoholiu licencijų išdavimo) teisėtumą ir dėl to kreiptis į teismą. Suteikus tokią teisę ir NTAKD, būtų galimai dubliuojamos minėto Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo nuostatos bei iškreipiamas Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintas savivaldybių administracinės priežiūros principas, pagal kurį visa savivaldybių administracinė priežiūra yra pavesta Vyriausybės atstovams, nenumatant tokių galimybių atskiroms įstaigoms ar institucijoms.

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, manytume, kad kyla abejonių, ar teisės aktų keitimas, suteikiant NTAKD teisę vertinti savivaldybės išduotų teisės aktų teisėtumą ir kreiptis dėl jų panaikinimo į teismą, neprieštarautų Lietuvos Respublikos Konstitucijai.“

12.2. Sveikatos apsaugos ministerijos 2014-05-16 rašte Nr. (1.1.20-411)10-4749 nurodyta:

„[...] Vadovaujantis Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymu, savivaldybių administracinę priežiūrą atlieka, tai yra prižiūri, ar savivaldybės laikosi Lietuvos Respublikos Konstitucijos ir įstatymų, ar vykdo Vyriausybės sprendimus, Vyriausybės skiriami Vyriausybės atstovai. Tai atlikdami Vyriausybės atstovai tikrina, ar savivaldybės kolegialių ir nekolegialių administravimo subjektų teisės aktai neprieštarauja įstatymams, Vyriausybės nutarimams ir kitiems su įstatymų įgyvendinimu susijusiems centrinių valstybinio administravimo subjektų priimtiems teisės aktams (toliau – įstatymai ir Vyriausybės sprendimai), reikalauja, kad Konstitucijos būtų laikomasi, įstatymai būtų įgyvendinti, o Vyriausybės sprendimai įvykdyti, neteisėtus savivaldybės administravimo subjektų teisės aktus siūlo panaikinti arba pakeisti, kai savivaldybės administravimo subjektai nesutinka panaikinti ar pakeisti ginčijamo teisės akto, atsisako įgyvendinti įstatymą ar vykdyti Vyriausybės sprendimą, kreipiasi į teismą.

Atsižvelgdami į tai, manytume, kad šiuo metu inicijuoti Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriaus rekomendacijose siūlomų teisės aktų pakeitimų netikslinga.

Norėtume atkreipti dėmesį, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasitarimo 2014 m. kovo 31 d. protokolu Nr. 17 d. 2014 m. IV ketvirtį bus atlikta NTAKD funkcijų peržiūra, kurios metu bus nustatyti Departamento veiklos tikslai ir peržiūrėtos Departamento funkcijos.“

Tyrimo išvados

13. Pareiškėjas skundžiasi Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmais, išdavus licenciją verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais kavinėje, nors gyventojai, jo teigimu, sutiko tik dėl licencijos verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais išdavimo parduotuvei, kurios darbo laikas būtų iki 22 val. (šios pažymos 1–3 punktai).

Pažymėtina, kad Seimo kontrolierius pagal jam suteiktą kompetenciją vertina skundžiamas aplinkybes ir tyrimo metu surinktus įrodymus tik teisės taikymo aspektu. Kadangi esminė skunde nurodyta problema yra susijusi su gyventojų Sutikimo vertinimu, Savivaldybės administracijos pareigūnams išduodant Licenciją, tai išvados pateikiamos vertinant tik šiuos Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmus.

Tyrimo metu nustatyta, kad pareiškėjas dėl Licencijos išdavimo teisėtumo kreipėsi tiek į NTAKD, kuris turi Įstatyme įtvirtintą teisę koordinuoti Licencijų išdavimo savivaldybėse veiksmus ir atlikti jų stebėseną, tiek į Savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybą. Šie subjektai, atlikę tyrimus dėl Licencijos išdavimo pagrįstumo, nustatė įvairius pažeidimus, kurie nurodyti šios pažymos 5 ir 6 punktuose, ir padarė išvadas, kad Licencija buvo išduota nepagrįstai.

Tyrimo metu taip pat buvo išanalizuoti skundo tyrimui reikšmingi teisės aktai, reglamentuojantys savivaldybių vykdomųjų institucijų veiklą, išduodant licencijas verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais (šios pažymos 7–8 punktai). Atsižvelgiant į šių reikšmingų teisės aktų nuostatas, taip pat į tyrimo metu surinktą medžiagą ir institucijų paaiškinimus, darytina išvada, kad visgi įvairių institucijų, t. y. Savivaldybės, NTAKD, Ūkio ministerijos, Sveikatos apsaugos ministerijos, nuomonės dėl klausimų, susijusių su licencijų verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais išdavimu ir panaikinimu, yra skirtingos.

14. Dėl balsų daugumos sutikime skaičiavimo

Įstatyme ir Taisyklėse numatyta, kad licencijos išduodamos, jeigu įmonės pateikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka daugiabučio gyvenamojo namo savininkų bendrijos susirinkimo (valdybos) arba, jeigu tokia bendrija neįsteigta ar bendrija valdo daugiau kaip vieną daugiabutį gyvenamąjį namą, gyvenamojo namo patalpų savininkų ir neprivatizuotų butų nuomininkų daugumos sutikimą.

NTAKD nustatė, kad „nebuvo savininkų daugumos sutikimų“, nors, kaip Seimo kontrolieriui nurodė Savivaldybės administracija, „Departamentas rašte nepasisakė, kad Savivaldybės administracija, skaičiuodama daugumą, vadovavosi netinkama balsų skaičiavimo metodika“.

Savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba taip pat padarė išvadą, jog „Sutikime nėra patalpų savininkų daugumos“, ir savo pažymoje nurodė, jog „dauguma turi būti skaičiuojama nuo registruotų atskirų turtinių vienetų – patalpų / butų skaičiaus, bet ne nuo savininkų skaičiaus“; „Licencijų ir paslaugų skyrius, skaičiuodamas pastato patalpų savininkų daugumą, nesilaikė Civilinio kodekso 4.85 straipsnio nuostatos, kad kiekvieno buto ir kitų patalpų savininkas turi vieną balsą. Jeigu butas ar kita patalpa nuosavybės teise priklauso keliems savininkams, jiems jų susitarimu atstovauja vienas asmuo, kuris turi vieną balsą.“

Tuo tarpu Savivaldybės administracija teigia: „Civilinio kodekso 4.85 straipsnyje nustatyta tvarka taikoma įgyvendinant butų ir kitų patalpų savininkų bendrosios dalinės nuosavybės teises, t. y. priimant sprendimus dėl bendrojo naudojimo objektų valdymo ir naudojimo, taip pat dėl naujų bendrojo naudojimo objektų sukūrimo ir disponavimo jais klausimų. Viešojo maitinimo bei mažmeninės prekybos vietas, kurioms prašoma išduoti licenciją mažmeninei prekybai alkoholiniais gėrimais, nepriklauso bendrojo naudojimo objektams ir steigiamos ne bendrojo naudojimo patalpose“; „nėra aiškaus išaiškinimo ir vieningos praktikos [...], kaip turi būti skaičiuojami parašai vertinant pateiktą gyvenamojo namo patalpų savininkų ir neprivatizuotų butų nuomininkų daugumos sutikimą (ar esant keliems ir daugiau patalpos bendrasavininkams jų balsas turi būti skaičiuojamas kaip vienas, ar daugiau savininkų turinti patalpa turi ir daugiau balsų, pvz., palėpės patalpos, kur neretai yra savininkai, nebeturintys jokių kitų patalpų pastatė)“.

Kaip nustatyta tyrimo metu, komentaro šiuo klausimu nepateikia ir Ūkio ministerija, tačiau ši ministerija iš esmės sutinka su Savivaldybės administracijos siūlymu išsamiau reglamentuoti gyventojų daugumos skaičiavimo tvarką, nurodydama, kad svarstys „galimybę atitinkamai keisti teisės aktus“ (šios pažymos 6.5 papunktis).

15. *Dėl Sutikimo formos ir turinio*

Savivaldybės administracijos nuomone, „teisės aktais nėra draudžiama [...] gauti gyventojų sutikimus, išreikštus viename sutikime ir parduotuvei, ir kavinei, o gyventojai turi teisę duoti sutikimą abiem prekybos vietoms, vienai (šiuo atveju kai kurie gyventojai aiškiai įrašė „tik parduotuvei“, ir todėl jų sutikimas nebuvo skaičiuojamas) ar neduoti visai. Nesant aiškiai išreikštos įstatymų leidėjo valios, kaip turi būti įforminamas sutikimas, traktavimas, kad turi būti būtinai nurodyta viena galima prekybos vieta, galėtų būti laikomas per dideliu biurokratizmu, nes priklausomai nuo surinktų gyventojų parašų skaičiaus ūkio subjektas turi planuoti ir savo veiklą. Gyventojai, kurie prie parašo nepadarė priedašo „tik parduotuvėje“, laikytina, kad davė sutikimus prekiauti abiejose prekybos vietose“ (šios pažymos 6.2 papunktis).

Savivaldybės administracija kelia ir kitus reikšmingus klausimus dėl Sutikimo: „nei Taisyklėse, nei Įstatyme nėra numatyta, kas turėtų būti konkrečiai numatyta (prekybos alkoholiniais gėrimais laikas, prekybos vietos (viešojo maitinimo ir prekybos) pavadinimas gyventojų sutikime; [...]; kaip savivaldybės turėtų vertinti pateiktus gyventojų sutikimus, jeigu juose nėra nurodomas prekybos alkoholiniais gėrimais laikas ir / ar prekybos vietos pavadinimas; ar gali savivaldybė tvirtinti gyventojų sutikimo formą (jei taip, kaip reikėtų vertinti pateiktus sutikimus ne pagal nustatytą formą); ar galima savivaldybei numatyti savo tvarkoje notaro patvirtintą gyventojų sutikimų pateikimą ir t. t.“ (šios pažymos 6.4 papunktis).

Ūkio ministerija, atsakydama į šiuos Savivaldybės administracijos klausimus, nurodė, kad „Įstatyme ir Taisyklėse nėra nustatyta konkreti gyventojų sutikimo forma, todėl manome, kad, vertinant įmonės pateiktą gyventojų sutikimą, turėtų būti atsižvelgiama į jo turinį, t. y. dėl ko duotas sutikimas, ar jame aiškiai nurodyta prekybos (mažmeninės prekybos ar viešojo maitinimo) vieta ir pan. [...]. Dėl [...] klausimo, ar savivaldybė galėtų tvirtinti gyventojų sutikimo formą, reikalauti notaro patvirtintų gyventojų parašų, manome, kad minėti teisės aktai tokių įgaliojimų nesuteikia. Tačiau siekdama išvengti galimų nesusipratimų ir ginčų, užtikrinti licencijų išdavimo tvarkos aiškumą, skaidrumą, savivaldybė galėtų parengti pavyzdinę gyventojų sutikimo formą. Bet tai neturėtų sudaryti kliūčių, jei įmonė pateiktų gyventojų sutikimą (kuriame būtų visa reikalinga informacija) ne pagal nustatytą formą“ (šios pažymos 6.5 papunktis).

NTAKD dėl to, „koks turėtų būti Sutikimo turinys, kas ir kaip turėtų vertinti pateiktą sutikimą“, Savivaldybės administracijos teigimu, pripažįsta, kad, „siekiant aiškumo, turėtų būti pakeistos Taisyklės“.

16. *Dėl subjekto, galinčio ginčyti licencijų išdavimą teisme, nustatius, kad licencija buvo išduota nepagrįstai ir savivaldybių vykdomajai institucijai atsisakius spręsti išduotos licencijos panaikinimo klausimą*

Įstatyme nustatyta, kad NTAKD koordinuoja licencijų išdavimo savivaldybėse veiksmus ir atlieka jų stebėseną. Kaip jau buvo nurodyta pirmiau, NTAKD, atlikęs tyrimą dėl Licencijos išdavimo pagrįstumo, nustatė įvairius pažeidimus ir padarė išvadą, kad Licencija išduota nepagrįstai. Savivaldybės administracija į NTAKD siūlymą panaikinti Licenciją neatsižvelgė, teigdama, kad ji išduota teisėtai. Tuomet dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų įvertinimo NTAKD kreipėsi į Vyriausybės atstovo Kauno apskrityje tarnybą, tačiau Vyriausybės atstovas Kauno apskrityje, be kita ko, atsakydamas nurodė: „Vyriausybės atstovas neturi pagrindo ir procesinių galimybių ginčyti Licencijų išdavimą“; „priežastys [...] susijusios su Vyriausybės atstovo įgaliojimų ribomis“; „nei Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo, nei Įstatymo nuostatos nenustato jokių specialių įgaliojimų Vyriausybės atstovams alkoholio kontrolės srityje“; „Vyriausybės atstovai [...] nenagrinėja fizinių ir juridinių asmenų skundų dėl savivaldybės administravimo subjektų neveikimo ar priimtų individualių teisės aktų, kurių apskundimo tvarką nustato Administracinių bylų teisenos įstatymas ar konkrečią sritį reglamentuojantys įstatymai“; „keliamas klausimas dėl Licencijų yra klausimas dėl individualių administracinių aktų – Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymų – teisėtumo. [...] šių įsakymų teisėtumo patikrinimas dėl galimo Įstatymo 16 straipsnio 4 dalies pažeidimo yra

įmanomas suinteresuotiems asmenims ginčijant šiuos aktus Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka“ (šios pažymos 5.4–5.6 papunkčiai).

Tyrimo metu nustatyta, jog NTAKD, atsižvelgęs į tai, kad turi „teisę vykdyti tik licencijų verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais išdavimo savivaldybėse veiksmų koordinavimą ir jų stebėseną“, į jokias kitas valstybines institucijas nebesikreipė (šios pažymos 5.7 papunktis), taigi situacija liko iki galo neišspręsta.

Pažymėtina tai, kad Seimo kontrolieriai jau yra kėlę šį klausimą ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei siūlę „apsvarstyti galimybę papildyti atitinkamus teisės aktus, suteikiant Departamentui teisę kreiptis į teismą dėl savivaldybių išduotų licencijų verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais panaikinimo“ (šios pažymos 11 punktą).

Ūkio ministerijos ir Sveikatos apsaugos ministerijos nuomone, „pagal šiuo metu galiojantį teisinį reguliavimą, Vyriausybės atstovas turi teisę tikrinti visų savivaldybės priimamų teisės aktų (tarp jų – ir teisės aktų, priimamų dėl prekybos alkoholiu licencijų išdavimo), teisėtumą ir dėl to kreiptis į teismą. Suteikus tokią teisę ir NTAKD, būtų galima dubliuojamos minėto Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo nuostatos bei iškreipiamas Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintas savivaldybių administracinės priežiūros principas, pagal kurį visa savivaldybių administracinė priežiūra yra pavesta Vyriausybės atstovams, nenumatant tokių galimybių atskiroms įstaigoms ar institucijoms“ (šios pažymos 12 punktą).

17. Apibendrinant tai, kas išdėstyta, galima daryti išvadą, kad klausimai, susiję su licencijų išdavimu, jų panaikinimu yra iki galo neišspręsti, o atsakingų institucijų nuomonės dėl šių klausimų teisinio reglamentavimo taip pat kai kuriais aspektais yra skirtingos.

Akcentuotina, kad nėra sutariama, ar Vyriausybės atstovas turi teisę kreiptis į teismą dėl licencijos, kurią išdavė savivaldybės vykdomoji institucija, panaikinimo, kai nustatoma, kad licencija buvo išduota nepagrįstai ir savivaldybės vykdomoji institucija atsisako spręsti išduotos licencijos panaikinimo klausimą, ar visgi „Vyriausybės atstovas neturi pagrindo ir procesinių galimybių ginčyti Licencijų išdavimą“. Jeigu Vyriausybės atstovas neturi teisės kreiptis į teismą dėl licencijos panaikinimo, kai nustatoma, kad licencija buvo išduota nepagrįstai ir savivaldybės vykdomoji institucija atsisako spręsti išduotos licencijos panaikinimo klausimą, tuomet nėra aišku, koks viešojo administravimo subjektas šiuo atveju turėtų kreiptis į teismą dėl licencijos panaikinimo. Pažymėtina, kad NTAKD tokios teisės aktuose įtvirtintos teisės neturi.

Kadangi situacija, kai klausimai, susiję su licencijų išdavimu, jų panaikinimu nėra iki galo išspręsti, negali būti toleruojama, todėl reikalinga, jog reikšmingi teisės aktai, reglamentuojantys licencijų išdavimą, jų panaikinimą būtų tobulinami tam, kad būtų išvengta prielaidų teisiniam neaiškumui bei teisiniam netikrumui, siekiant užtikrinti teisinio reglamentavimo aiškumą, tikslumą, nuoseklumą ir vidinę darną.

Seimo kontrolierius pažymi, kad Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra ne kartą konstatavęs teisinio reguliavimo aiškumo ir teisinio reguliavimo tikrumo svarbą – teisinio tikrumo ir teisinio aiškumo imperatyvas suponuoja tam tikrus privalomus reikalavimus teisiniam reguliavimui: jis privalo būti aiškus ir darnus, teisės normos turi būti formuluojamos tiksliai, jose negali būti dviprasmybių (Konstitucinio Teismo 2003-05-30, 2004-01-26, 2008-12-24 nutarimai). Iš Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo praktikos išplaukia, kad įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytas teisinis reglamentavimas turi būti aiškus, suprantamas, neprieštaringas, teisės aktų formuluotės turi būti tikslios, turi būti užtikrinamas teisės sistemos nuoseklumas ir vidinė darną, teisės aktuose neturi būti nuostatų, vienu metu skirtingai reguliuojančių tuos pačius visuomeninius santykius, ir šiais principais turi būti vadovaujamosi tiek kuriant teisę, tiek ir ją įgyvendinant.

Seimo kontrolierius atkreipia dėmesį į tai, kad tyrimo metu nustatyta, jog kai kuriais aspektais teisės aktų, reglamentuojančių licencijų verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais išdavimą, nuostatos yra keistos ir tobulintos: pavyzdžiui, Įstatymo redakcijos, įsigaliosiančios nuo 2015-05-01, 16 straipsnio 4 dalyje, be kita ko, įtvirtinta, kad įmonės turės pateikti „daugiabučio gyvenamojo namo gyvenamosios paskirties patalpų savininkų ir

neprivatizuotų butų nuomininkų daugumos sutikimą (sutikimą pasirašantys asmenys gali jame nurodyti prekybos alkoholiniais gėrimais laiką)“; šiuo metu, kai yra surašoma ši pažyma, galiojančių Taisyklių 23.2 punkte, be kita ko, numatyta, kad sutikime „turi būti nurodyta licencijos prašytojo numatoma vykdyti veiklos rūšis“ (šios pažymos 7–8 punktai). Yra ir kitų pakeitimų, tačiau pabrėžtina, kad visgi tai neišsprendžia tyrimo metu nustatytų problemų iš esmės.

Kadangi, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo 23 straipsniu, Vyriausybė koordinuoja Vyriausybės atstovų veiklą ir prižiūri, kaip jie vykdo įstatymo nustatytus įgaliojimus, o, vadovaujantis Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011-02-23 nutarimu Nr. 244, 1 punktu, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas yra Vyriausybės įstaiga, Seimo kontrolieriaus nuomone, tikslinga Lietuvos Respublikos Vyriausybei siūlyti pateikti išvadą, koks viešojo administravimo subjektas turėtų kreiptis į teismą dėl licencijos panaikinimo tais atvejais, kai nustatoma, kad licencija buvo išduota nepagrįstai ir savivaldybės vykdomoji institucija atsisako spręsti išduotos licencijos panaikinimo klausimą.

Lietuvos Respublikos Vyriausybei taip pat siūlytina atkreipti dėmesį į šioje pažymoje išdėstytas pastabas (pažymos 13–17 punktai) dėl licencijų verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais išdavimo ir imtis priemonių tobulinti teisės aktus, reglamentuojančius šių licencijų išdavimą (*dėl gyventojų sutikimo formos ir turinio, dėl balsų daugumos sutikime skaičiavimo* ir kt.), tam, kad būtų išvengta prielaidų teisiniam neaiškumui bei teisiniam netikrumui, siekiant užtikrinti teisinio reglamentavimo aiškumą, tikslumą, nuoseklumą ir vidinę darną.

Pagal Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 6 punktą ir 17 straipsnio 4 dalį, skundo tyrimo metu paaiškėjus, kad skundą tikslinga nagrinėti kitoje institucijoje, skundo tyrimas nutraukiamas. Kadangi tyrimo metu nustatyta, kad klausimai, susiję su licencijų išdavimu, jų panaikinimu turi būti sprendžiami Lietuvos Respublikos Vyriausybės, skundo tyrimas nutraukiamas.

III. SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

18. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Seimo kontrolierius nusprendžia:

X skundo *dėl Kauno miesto savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų, išdavus licenciją verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais jo gyvenamajame name, esančiame ..., Kaune*, tyrimą nutraukti.

IV. SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

19. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 6 ir 8 punktais, Seimo kontrolierius **Lietuvos Respublikos Vyriausybei** rekomenduoja:

1) atkreipti dėmesį į šioje pažymoje išdėstytas pastabas (pažymos 13–17 punktai) dėl licencijų verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais išdavimo ir imtis priemonių tobulinti teisės aktus, reglamentuojančius šių licencijų išdavimą (*dėl gyventojų sutikimo formos ir turinio, dėl balsų daugumos sutikime skaičiavimo* ir kt.), tam, kad būtų išvengta prielaidų teisiniam neaiškumui bei teisiniam netikrumui, siekiant užtikrinti teisinio reglamentavimo aiškumą, tikslumą, nuoseklumą ir vidinę darną;

2) atsižvelgus į Ūkio ministerijos, Sveikatos apsaugos ministerijos ir Vyriausybės atstovo Kauno apskrityje nuomones, išdėstytas šioje pažymoje, pateikti išvadą, koks viešojo administravimo subjektas turėtų kreiptis į teismą dėl licencijos verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais panaikinimo tais atvejais, kai nustatoma, kad licencija buvo išduota nepagrįstai ir savivaldybės vykdomoji institucija atsisako spręsti išduotos licencijos panaikinimo klausimą.

20. Vadovaudamasis Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalimi, prašyčiau šią rekomendaciją išnagrinėti ir apie jos nagrinėjimo tarpinius ir galutinius rezultatus Seimo kontrolierių informuoti (pateikiant informaciją patvirtinančius dokumentus) informuoti iki 2015-05-01.

Seimo kontrolierius

Raimondas Šukys